

Výroční zpráva Archivu Biskupství brněnského za rok 2020

Základní a kontaktní údaje instituce

Název: Biskupství brněnské
Adresa: Petrov 8, 601 43 Brno
IČ: 00445142
Telefon: 533 033 111
Fax: 543 237 063
E-mail: brno@biskupstvi.cz
web: www.biskupstvi.cz

Základní a kontaktní údaje archivního pracoviště

Adresa: Odbojářů 803, 664 61 Rajhrad
Adresa pro písemný styk: Petrov 8, 601 43 Brno
Telefon: 518 633 494
E-mail: archiv@biskupstvi.cz
Akreditace: Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru archivní správy a spisové služby, z 23. srpna 2011 (č. j. MV-89876-3/AS-2011) o udělení akreditace Pro archivní přístavbu akreditace doplněna 29. 6. 2018 (č. j. MV-65044-3/AS-2018)
Status: soukromý archiv (§ 57 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů)

Diecézní archiv Biskupství brněnského v roce 2020 výrazně poznamenala pandemie covidu, a to ne snad ani v ohledu zdravotním, jako spíše v zásadním omezení badatelské agendy i v úbytku odpracovaných dní. Paradoxně velmi příznivě se přísná regulační opatření projevila v možnostech předarchivní péče – řada farností se rozhodla využít nařízené karantény k dlouho odkládanému „úklidu“ s následným předáním úředních dokumentů do ústřední spisovny biskupství. Její materiály se tak v roce 2020 rozrostly o dalších 29 bm, které budou moci být po provedení prvotní evidence předloženy k výběru archiválií.

I. Personální podmínky archivu

Tab. č. 1

Systemizovaný a skutečný stav pracovníků a jejich funkční zařazení

Druh pracovní činnosti	systemizovaný stav	skutečný stav ¹
vedení archivu	1	1
předarchivní péče, zpracování archiválií, badatelské služby	2	1,75 (do 31. 5.) 2 (od 1. 6.)

Se správou archivu je spojeno vedení ústřední spisovny Biskupství brněnského.

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

---

¹ V přepočtu na pracovní úvazky

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	150	432,71 0	28,20 0,00	150	432,71 0	28,20 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 348
	Z:	241	1101,82 0	71,80 0,00	241	1101,82 0	71,80 0,00	nepoškozeno:	65	speciální: 1
	I:	135	953,61 0	62,14 0,00	135	953,61 0	62,14 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
	Σ:	478	1534,53 0			1534,53 0		nezjištěno:	10	všechny: 349
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	150	432,71 0	28,20 0,00	150	432,71 0	28,20 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 348
	Z:	241	1101,82 0	71,80 0,00	241	1101,82 0	71,80 0,00	nepoškozeno:	65	speciální: 1
	I:	135	953,61 0	62,14 0,00	135	953,61 0	62,14 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
	Σ:	478	1534,53 0		478	1534,53 0		nezjištěno:	10	všechny: 349
								Ze zapsaných ev. jednotek:		
								poškozeno [ks]:	7404	

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
Souhrn	N:	150	432,71 0	28,20 0,00	150	432,71 0	28,20 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 348
	Z:	241	1101,82 0	71,80 0,00	241	1101,82 0	71,80 0,00	nepoškozeno:	65	speciální: 1
	I:	135	953,61 0	62,14 0,00	135	953,61 0	62,14 0,00	poškozeno:	403	referenční: 0
								nezjištěno:	10	
	Σ:	478	1534,53 0		478	1534,53 0		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 349
							poškozeno [ks]:	7404		

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
 Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
 I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
 Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (□N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
 [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Z: [bm] ... zpracovaná metráž
 [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 I: [bm] ... inventarizovaná metráž
 [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
 Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
 [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- *** Vykazované ... archivní soubory s evidenčním statutem 1, 2 nebo 3
 **** metráž [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové metráži
 MB [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové velikosti
 evidenčních jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví
 Tab. č. 2: Počty a velikost archivních souborů členěné podle evidenčních statusů

Archiv		Archivní soubory							
		Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+ 5	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
536000010 - Archiv Biskupství brněnského	N:	36	140,32 0	0	0	114	292,39 0	0	0
	Z:	21	718,23 0	0	0	220	383,59 0	0	0
	I:	13	702,69 0	0	0	122	250,92 0	0	0
	Σ:	62	858,55 0	0	0	416	675,98 0	0	0
<i>Dílčí souhrn oblasti 6:</i>	N:	36	140,32 0	0	0	114	292,39 0	0	0
	Z:	21	718,23 0	0	0	220	383,59 0	0	0
	I:	13	702,69 0	0	0	122	250,92 0	0	0
	Σ:	62	858,55 0	0	0	416	675,98 0	0	0

Archiv	Archivní soubory								
	Evidenční status: 1		Evidenční status: 2		Evidenční status: 3		Evidenční status: 4+ 5		
	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
Souhrn	N:	36	140,32 0	0	0 0	114	292,39 0	0	0
	Z:	21	718,23 0	0	0 0	220	383,59 0	0	0
	I:	13	702,69 0	0	0 0	122	250,92 0	0	0
	Σ:	62	858,55 0	0	0 0	416	675,98 0	0	0

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (□N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

Čísleník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

III. Výběr, zpracování a využívání archiválií

Tab. č. 1

Protokoly o výběru archiválií

a) ve skartačním řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Biskupství brněnské	1	7,41	1,65	20,24	0
DCH Brno, Oblastní Charita Rajhrad	1	2,40	2,40	100,00	0
DCH Brno, Oblastní Charita Jihlava	1	7,12	7,12	100,00	0

b) mimo skartační řízení

Původce	Počet protokolů	Množství posouzených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v bm	Množství vyřazených dokumentů v %	Počet správních řízení podle § 10 odst. 3
Bárta Jan	1	0,21	0	0	0
Biskupská konsistoř Brno	1	1,08	0,56	51,85	0
Biskupský ordinariát Brno	1	0,17	0,04	23,52	0
Dyčka Josef	1	0,02	0,00	0,00	0
Eltschkner Antonín	1	0,12	0,00	0,00	0
Farní úřad Horní Štěpánov ²	1	0,10	0,00	0,00	0
Farní úřad Kněžice	1	1,51	0,03	1,98	0
Horký Pavel	1	0,05	0,00	0,00	0
Huyn Pavel	1	0,70	0,00	0,00	0
Kapitula sv. Petra a Pavla v Brně	1	1,26	0,36	28,57	0
Kapitulní velkostatek I	1	0,36	0,00	0,00	0
Pekárek Alois	1	0,27	0,00	0,00	0
Škrdlík Norbert F.	1	0,57	0,00	0,00	0
Velkostatek Podolí I	1	0,04	0,00	0,00	0
Velkostatek Chrlice a statek Přízřenice I	1	0,05	0,00	0,00	0

² Předáno MZA v Brně

Po přemanimulování kvůli účelnějšímu využití ukládacích prostor činil celkový roční přírůstek 11,22 bm archiválií.

Kontrola protokolů podle § 52 písm. i) a podle § 79 odst. 2 písm. f)

Kontroly protokolů Archiv Biskupství brněnského jakožto archiv soukromý neprovádí.

Tab. č. 3

Zpracování archiválií

Název archivního souboru	Zpracováno bm za rok	Inventarizováno bm za rok		Zkatalog. evidenčních jednotek	Počet katalog. záznamů	Zrejstřikováno evidenčních jednotek
		definitivně	průběžně			
FÚ Kněžice	1,48	1,48	0	0	0	0

V roce 2020 jsme zahájili přechod na počítačový program ELZA. S dosaženým postupem prozatím nemůžeme být spokojeni, předpokládáme ale, že jeho plné nasazení a vybalancování dosavadních potíží nám umožní inventarizaci větších celků i prepis starších archivních pomůcek do jednotného formátu.

U archivních fondů, které jsme převzali ze státních okresních archivů, pokračovala jejich úprava směřující k přehlednějšímu uložení a komfortnějšímu využití – archiválie byly přečíslovávány, opatřovány novými obaly a štítky, podle potřeby se přistoupilo k jejich přečištění a částečnému přemanimulování. Tímto způsobem bylo adjustováno 28 bm archiválií.

Tab. č. 4

Využívání archiválií

Počet badatelů celkem	Z toho cizinců	Počet badatelských návštěv	Počet správních řízení podle § 38 odst. 2	Počet zapůjčených evidenčních jednotek	Počet vypůjčených evidenčních jednotek	Počet rešerší pro úřední potřebu	Počet rešerší pro soukromé účely
55	0	73	0	10	0	25	31

Počet evidenčních jednotek předložených badatelům k nahlédnutí	650
Počet zodpovězených badatelských dotazů (včetně tématických soupisů archiválií badatelům k studiu)	167
Počet kopií archiválií zhotovených badatelům	8
Počet zhotovených ověřených kopií	4
Počet výpisů	1
Počet skenů zhotovených badatelům	1043
Počet povolení vydaných badatelům ke zhotovení kopií vlastní technikou	52

Počet snímků zhotovených badateli vlastní reprodukční technikou	8332
Počet připravených povolení k publikaci	12
Počet exkurzí v archivu	0
Počet účastníků exkurzí	0

S ohledem na covidovou situaci byla badatelna archivu po značnou část roku veřejnosti zcela nepřístupná, v mezidobích uvolnění fungovala v omezené kapacitě a za zpřísněných hygienických podmínek. Komunikace s badateli tak probíhala především elektronickou cestou. Změněná situace se odrazila i ve skladbě naší badatelské komunity. Jako vůbec nejvytrvalejší se ukázali zájemci z oboru genealogie, kteří u nás hledali doplnění svých poznatků načerpaných v matrikách dostupných na internetu. Žádané byly ovšem i informace k tématům, pro něž náš archiv tradičně nabízí cenné prameny – dějiny jednotlivých farností, řádů a kongregací, životopisy duchovních, stavebně-historický vývoj kostelů, far a jiných církevních objektů. Potěšitelným jevem poslední doby je zvýšený zájem obcí o drobnou sakrální architekturu a plastiku za účelem oprav historických polních křížů a kapliček. Pro potřeby úřadů archiv vyhledával zejména pracovní-právní doklady a dokumenty k řešení jednotlivých kauz diecézního církevního soudu. Častými návštěvníky našeho archivu byli řešitelé vědeckovýzkumných projektů z řad pracovníků Národního památkového ústavu, Moravské zemské knihovny v Brně a Akademie věd ČR, srovnávací materiál byl poskytován kolegům ze státních oblastních nebo okresních archivů, cestu k nám nacházeli i zástupci občanských iniciativ - místních okrašlovacích spolků a spolků vojenské historie. Návštěvnost ze strany studentů vysokých škol naproti tomu byla ve srovnání s jinými lety docela slabá, což je jistě také důsledek „covidového“ roku. Archivní doklady k samotným počátkům Biskupství brněnského archiv prezentoval v televizním pořadu věnovaném osobnosti prvního brněnského biskupa Matěje Františka Chorinského.

IV. Stav archiválií

Tab. č. 1

Prověrky fyzického stavu

Počet prověrek fyzického stavu	Z toho AKP	Z toho NKP	Počet případů zjištěného poškození
10	0	0	6

Tab. č. 2

Extrémní naměřené hodnoty teploty a relativní vlhkosti podle přílohy č. 5 k vyhlášce č. 645/2004 Sb., odst. II.

Zabezpečení stálého klimatu v depozitářích se v roce 2020 dařilo bez větších výkyvů, ke krátkodobým odchylkám od předepsaných hodnot teploty docházelo převážně v letním období, co do výše byly jen minimální. Relativní vlhkost byla celoročně v pořádku.

Místo měření	Datum měření	Teplota v °C	Relativní vlhkost v %
Depozitář I	12. 6. – 3. 7.	18,0 – 19,1	43,6 – 45,9
- " -	17. 7. – 18. 7.	18,1	45,8 – 47,0
- " -	6. 8. – 7. 8.	18,1	47,2 – 47,5
- " -	31. 8. – 18. 9.	17,7 – 18,1	47,1 – 48,8
Depozitář II	15. 6.	18,2	42,2
- " -	8. 7. – 19. 7.	17,7 – 18,1	41,0 – 45,3
- " -	5. 8. – 6. 8.	18,1 – 18,3	40,6 – 41,8
- " -	26. 8. – 9. 9.	17,7 – 18,3	39,1 – 43,1
- " -	18. 9. – 27. 9.	17,8 – 18,2	43,0 – 43,9
- " -	27. 11. – 30. 11.	14,6 – 14,8	36,1 – 36,3

Tab. č. 3

Množství zhotovených kopií za rok 2020

Název archivního souboru	Počet políček bezpečnostního mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů	Počet políček studijních kopií	Počet digitálních kopií
FÚ Pavlov u Stonařova	0	0	0	139
FÚ Brno-Tuřany	0	0	0	553
FÚ Blansko	0	0	0	410
FÚ Prušánky	0	0	0	264
FÚ Starovičky	0	0	0	174

Zdigitalizováno bylo 5 farních kronik.

V. Konzervace a restaurování

Tab. č. 1

Druh archiválií	Značka archivního souboru	Zkonzervováno a zrestaurováno
Počet pergamenových listin	-	-
Počet papírových listin	-	-
Počet přivěšených pečetí	-	-
Počet perg. rukopisů	-	-
Počet papír. rkp. nebo knih	-	-
Počet vazeb	-	-
Počet spisů	-	-
Počet map	-	-
Počet grafických listů	-	-

Nové přírůstky procházejí již před vstupem do ústřední spisovny sterilizací. V depozitáři archivu bylo prováděno preventivní chemické ošetření archiválií proti výskytu plísní.

Tab č. 2

Konzervování a restaurování zakázkovým způsobem

Název firmy	Počet zakázek	Náklady v Kč
Roman Sedláček	1	10 000

Byla provedena knihařská oprava nejstaršího protokolu biskupské konzistoře (BKB inv. č. 489).

VI. Ostatní odborná činnost

Odborná spolupráce a vzdělávání

- Metodická skupina pro zpracování archivních fondů vikariátních / děkanských úřadů – Marie Plevová
- Vědecká archivní rada – Marie Plevová
- Školení k programu PEvA II – 8. – 9. 9. 2020 – Marie Plevová
- Konzultace k převodu archivních pomůcek do programu ELZA – v MZA – Petra Koláčková, Marie Plevová

Publikační činnost

- Dodáním dosud chybějících úvodních textů k archivním fondům byl dokončen příspěvek na portál Monasterium – Marie Plevová
- Marie Plevová: Papežské listiny v procesu obsazování úřadu biskupa brněnského od počátku do roku 1946, In: Maráz Karel (ed.): Mikulovské kolejni kabinety pomocných věd historických III, Brno 2020, ISBN 978-80-87542-34-7, s. 124-146

Účast pracovníků na konferencích a seminářích

- Videokonference k počítačovému programu ELZA – 24. 11. 2020 – Jitka Fričová, Petra Koláčková, Marie Plevová

VII. Provozní záležitosti

Na jaře a na podzim proběhly drobné pozáruční stavební úpravy archivní přístavby, které se dotkly depozitáře II. V květnu 2020 jsme byli nuceni přistoupit k lokální opravě střechy, vážně poškozené vichřicí. V souvislosti s koronavirovou krizí došlo k výraznému posunu v připojení archivního pracoviště k počítačové síti Biskupství brněnského a v umožnění vzdáleného přístupu k PC pro případnou práci z domu. Tato možnost pak byla částečně využita.
